

V Praze dne 1. 7. 2025
Č. j. MPSV 2025/139633 - 233

Správní řízení ve věci zařazení do evidencí náhradní rodinné péče (metodický materiál MPSV)

Obsah:

1. Činnost orgánů sociálně-právní ochrany při zprostředkování náhradní rodinné péče dětem – evidence dětí;
2. Poradenská činnost vůči zájemcům a žadatelům o NRP;
3. Podání žádosti na OÚ ORP a činnost OSPOD před předáním stejnopisu spisové dokumentace na krajský úřad;
4. Činnost KÚ po předání stejnopisu spisové dokumentace;
5. Přerušení řízení;
6. Rozhodnutí o nákladech řízeních;
7. Rozhodnutí;
8. Řízení o vyřazení osoby z evidence;
9. Přerušení výběru osvojitele nebo pěstouna dítěte (přerušení zprostředkování);
10. Přílohy.

1. Činnost orgánů sociálně-právní ochrany při zprostředkování náhradní rodinné péče dětem – evidence dětí

Mimo správní řízení obecní úřad (kterýkoliv I., II., i III. stupně) dle ustanovení § 10 odst. 1 a) zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, v platném znění (dále jen „ZSPOD“) vyhledává děti, které jsou uvedené v § 6 ZSPOD. Pro účely zprostředkování jsou pak zejména podstatné děti, které budou potřebovat nebo potřebují zprostředkování náhradní rodinné péče (ustanovení § 19a odst. 1 písm. a) ZSPOD). Těmto dětem následně zakládá obecní úřad obce s rozšířenou působností (dále jen „OÚ ORP“) samostatnou spisovou dokumentaci dle ustanovení § 21 odst. 1 ZSPOD. OÚ ORP založí spisovou dokumentaci o dítěti podle § 19a odst. 1 písm. a) ZSPOD pro účely zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče na základě vyhodnocení situace dítěte a jeho rodiny a na základě individuálního plánu ochrany dítěte (dále jen „IPOD“); tuto spisovou dokumentaci založí OÚ ORP vždy po podání návrhu soudu podle § 14 odst. 1 písm. a) až f), i) nebo k) a podle § 16 odst. 1 ZSPOD nebo pokud bylo jinak zahájeno řízení soudu, které může vést k odebrání dítěte z péče rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte.

Stejnopis této spisové dokumentace předá OÚ ORP krajskému úřadu (dále jen „KÚ“), a to ve lhůtě 7 pracovních dnů od jejího založení (jde o spisovou dokumentaci pro zprostředkování náhradní rodinné péče (dále jen „NRP“), nikoli „Om“ spis).

Ve spisové dokumentaci jsou obsaženy tyto náležitosti:

- osobní údaje dítěte (jméno, příjmení, datum narození, státní příslušnost a místo trvalého pobytu nebo místo pobytu na území České republiky);
- údaje o sociálních poměrech dítěte, jeho rodičů, sourozenců, popřípadě prarodičů či širší rodiny;
- doklad, že dítě splňuje podmínky pro osvojení, existuje-li takový;
- rozhodnutí soudu o péči o dítě, bylo-li vydáno,
- vyhodnocení situace dítěte a jeho rodiny a IPOD.

V praxi to znamená zajistit výše uvedené doklady co nejdříve. U vyhodnocení situace dítěte postačí základní vyhodnocení, podrobné vyhodnocení je možno dodat

KÚ později. IPOD postačí prvotní, zvláště pro účely pochopení směřování řešení situace dítěte.

Spisovou dokumentaci dítěte je vhodné doplňovat aktualizací údajů o sociálních poměrech, aktualizací vyhodnocení i IPOD. **Frekvence** aktualizace by měla být prováděna u dětí mladších jednoho roku minimálně jedenkrát za tři měsíce, u dětí do deseti let jedenkrát za šest měsíců a u dětí starších jedenkrát za rok, samozřejmě dle aktuálního vývoje situace.

Krajský úřad zařadí ihned po předání spisu orgánem sociálně-právní ochrany dětí (dále jen „OSPOD“) OÚ ORP dítě do evidence pro zprostředkování NRP a spisovou dokumentaci dítěte doplní o vyjádření dítěte k řešení jeho situace, zejména pak o jeho postoj k NRP a jejímu zprostředkování (přiměřeně k jeho věku a rozumové vyspělosti, nejmenších dětí se tedy netýká). Popřípadě doplní ještě další údaje potřebné ke zprostředkování NRP (např. zprávy odborných lékařů, ke kterým dítě dochází, zprávu z vyšetření psychologem apod.).

Vyřazení z této evidence pro zprostředkování NRP je možno pouze na základě zákona a v jeho mezích. Dle ustanovení § 23 ZSPOD jde o situace, kdy je dítě pravomocně osvojeno, byly-li zamítnuty návrhy na nařízení nebo prodloužení ústavní výchovy dítěte, na svěřením nebo prodloužení svěřením dítěte do péče zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc (dále jen „ZDVOP“), na svěřením dítěte do pěstounské péče na přechodnou dobu (dále jen „PPPD“) nebo jeho prodloužení či návrhy ve věci zásahu do trvání a rozsahu rodičovské odpovědnosti (zbavení, omezení, omezení výkonu nebo pozastavení výkonu rodičovské odpovědnosti). Stejně tak je důvodem pro vyřazení dítěte z evidence rozhodnutí soudu o svěřením dítěte do péče rodičů, případně jednoho z rodičů, nebo do péče jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte (zejména pěstoun, osobně pečující poručník nebo osoba pečující o dítě podle § 953 občanského zákoníku), na jehož základě odpadl důvod pro zprostředkování NRP. Vyřazení je možné rovněž za situace, kdy KÚ zjistí jiné závažné skutečnosti, které znemožňují zprostředkování NRP. Jde např. o stanovisko samotného dítěte ke zprostředkování. Vyřazení dítěte z evidence z důvodu jiných závažných skutečností podle § 23 odst. 2 ZSPOD se děje v rámci správního řízení formou vydání

rozhodnutí, na rozdíl od neformalizovaného vyřazení z důvodu rozhodnutí soudu podle § 23 odst. 1 ZSPOD, o kterém postačuje učinit záznam do spisu.

Zprostředkování se neprovádí tam, kde je podán návrh na osvojení nebo na pěstounskou péči ze strany některého z příbuzných či jiných osob blízkých dítěte, anebo kde byl rodičem udělen souhlas k osvojení s určením pro konkrétní osobu osvojitele (§ 20 ZSPOD).

2. Poradenská činnost vůči zájemcům a žadatelům o NRP

Ještě před podáním žádosti je OSPOD (OÚ ORP i KÚ) povinen poskytnout informační servis žadateli o NRP, který se zejména dotkne forem NRP a jejich specifik, potřeb dětí, kompetencí žadatelů, průběhu zprostředkování a časové náročnosti. Pokud bude třeba, OSPOD dopomůže žadateli i s vlastní žádostí či jejími přílohami.

Poradenská činnost OÚ ORP a KÚ dle ustanovení § 11 odst. 1 písm. c) a d) ZSPOD (OÚ ORP); § 11 odst. 3 písm. a) a b) ZSPOD a odst. 4 ZSPOD (KÚ).

3. Podání žádosti na OÚ ORP a činnost OSPOD před předáním stejnopisu spisové dokumentace na krajský úřad

Žádost o zařazení do evidence osob vhodných stát se osvojiteli nebo pěstouny a žádost o zařazení do evidence osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči po přechodnou dobu, je podávána na místně příslušném OÚ ORP (místní příslušnost dle ustanovení § 61 odst. 3 písm. b) ZSPOD, tedy dle místa trvalého pobytu žadatele; v případě cizince jde o OÚ ORP, v jehož obvodu má žadatel trvalý nebo přechodný pobyt na území České republiky). Podat žádost je oprávněn buďto občan České republiky, který má na území České republiky trvalý pobyt podle zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech, anebo cizinec, který má na území České republiky povolen trvalý pobyt nebo který má na území České republiky oprávnění k některé z forem přechodného pobytu, a to po nepřerušenou dobu nejméně 365 dnů. Pro občany České republiky i pro cizince platí podmínka, že vedle trvalého či přechodného pobytu musí mít v České republice zároveň i **obvyklé bydliště**, což znamená, že se zde nachází tzv. těžiště života žadatele s ohledem na to,

že v České republice fakticky bydlí, pracuje, podniká, má zde rodinu, širší sociální zázemí atd. Obvyklé bydliště tudíž vychází z faktického stavu a je individuálně posuzováno u každého žadatele současně s oprávněním k trvalému nebo přechodnému pobytu. Pokud by se na základě zjištění o osobních a rodinných poměrech žadatele došlo k závěru, že se obvyklé bydliště žadatele nachází mimo Českou republiku, byla by tato skutečnost důvodem pro rozhodnutí krajského úřadu o zamítnutí žádosti podle § 23g odst. 3 písm. a) ZSPOD.

Žádost o zařazení do evidence osob vhodných stát se osvojiteli nebo pěstouny se vždy podává na předepsaném tiskopisu MPSV (příloha č. 2). Jedná se o řízení o žádosti – § 45 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, v platném znění (dále jen „SŘ“), které je zahájeno podáním žádosti. Žádost lze podat osobně, poštou nebo prostřednictvím datové schránky (viz též § 60 odst. 2 ZSPOD). OÚ ORP zakládá spisovou dokumentaci o žadateli, do které má žadatel právo nahlížet, zakládat podklady pro řízení. Pokud je žádost neúplná nebo nesplňuje náležitosti, vyzývá OSPOD jako doposud žadatele k jejímu doplnění, ev. doplnění příloh, případně žadateli dopomůže odstranit nedostatky.

Povinnou přílohou žádosti je Dotazník o sociálních a rodinných poměrech, zdravotním stavu a motivaci žadatele a společně posuzovaných osob k podání žádosti o zařazení do evidence žadatelů podle přílohy č. 8 k vyhlášce MPSV č. 473/2012 Sb. (příloha č. 2). K žádosti je dále dokládán lékařský posudek (příloha č. 3), kde je uvedeno, zda stav žadatele nebrání péči o dítě, a který není starší 3 měsíců. Dále doklad rovnocenný opisu z rejstříku trestů v případě pobytu žadatele delšího než 3 měsíce mimo EU a Spojené království nebo čestné prohlášení o bezúhonnosti, ne starší než 3 měsíce.

V rámci žádosti žadatel vyplní formu NRP, o jejíž zprostředkování a poskytování má zájem (osvojení a/či pěstounská péče, kde se forma může v průběhu řízení proměňovat). V případě pěstounské péče na přechodnou dobu (PPPD), jde o speciální žádost a evidenci. Předpokládá to znalost forem NRP a porozumění jejich rozdílů. Zde by měl být OSPOD vždy nápomocen a doptat se žadatelů na důvody změn a motivaci.

Pokud žadatel neodstraní ve stanovené lhůtě podstatné vady žádosti, včetně povinných příloh (§ 23a ZSPOD), OÚ ORP řízení usnesením zastaví. O důsledcích nedoplnění žádosti musí OÚ ORP žadatele poučit (§ 23b odst. 1 ZSPOD). Zastavení řízení je rovněž možné z důvodů podle § 66 odst. 1 písm. a), e) a f) SŘ, tzn.:

- žadatel vezme svou žádost zpět;
- řízení bylo již dříve zahájeno u jiného správního orgánu;
- žadatel zemřel.

Spisová dokumentace o žadateli (§ 23c ZSPOD)

OÚ ORP založí spisovou dokumentaci žadatele (obsah dle § 23c odst. 1 ZSPOD). OÚ ORP prošetří poměry žadatele a společně posuzovaných osob, resp. zjistí údaje o ekonomických a sociálních poměrech žadatele a údaje o etnickém, náboženském a kulturním prostředí žadatele – viz zjišťované skutečnosti a metodická pomůcka (příloha č. 4). Po shromáždění všech podkladů, včetně vyjádření OÚ ORP, popř. vyjádření doprovázejícího subjektu (v případě, že žadatel má již uzavřenu dohodu o výkonu pěstounské péče, tedy již je osobou pečující/osobou v evidenci) OÚ ORP **bezodkladně** (tj. bezprostředně po kompletaci spisu, bez zbytečného odkladu) předá stejnopis spisové dokumentace KÚ.

4. Činnost KÚ po předání stejnopisu spisové dokumentace

Po přijetí spisové dokumentace KÚ zkontroluje spisovou dokumentaci, zda je kompletní a pokud shledá, že nikoli, vyzve žadatele k odstranění nedostatků (jde-li o nedostatky na straně žadatele; zde je možné dle potřeby přerušit eventuálně řízení dle § 64 odst. 1 písm. a) SŘ - pak neběží lhůta pro vydání rozhodnutí), popř. dožádá o doplnění podkladů OÚ ORP (usnesením podle § 13 SŘ, dožádat lze jen podklady, které OÚ ORP smí zajistit), o dobu nutnou k vyřízení dožádání ze strany OÚ ORP se prodlužuje KÚ lhůta pro vydání rozhodnutí o žádosti - § 71 odst. 3 písm. b) SŘ).

Je zde lhůta pro přezkoumání žádosti a výzvy k doplnění žádosti/příloh či dožádání OÚ ORP – do 10 pracovních dnů (jde o lhůtu pořádkovou tzn. lhůtu,

kteřou je správní orgán povinen dodržet, nicméně její překročení neznamena automatické ukončení řízení nebo vznik jiných nepříznivých důsledků).

Po přijetí spisové dokumentace rovněž začíná (souběžně s 10-ti denní lhůtou pro vyžádání doplnění spisové dokumentace, pokud je ho třeba) běžet lhůta pro vydání rozhodnutí - lhůta pro vydání rozhodnutí je bez zbytečného odkladu, nejpozději do 30 dnů ode dne doručení stejnopisu spisové dokumentace o žadateli krajskému úřadu. S ohledem na povinné nařízení ústního jednání (§ 23d odst. 3 ZSPOD), se základní lhůta pro vydání rozhodnutí prodlužuje až o dalších 30 dnů s tím, že do této lhůty se nezapočítává doba, kdy je řízení přerušeno (zejm. § 23f odst. 3, 5 ZSPOD; § 64 SŘ).

V rámci řízení je třeba se zaměřit rovněž na zjištění **bezúhonnosti** žadatele, jeho manžela, partnera, druha, dítěte a jiné osoby tvořící s žadatelem rodinnou domácnost a spolehlivost – KÚ si vyžádá opis z rejstříku trestů (i EU – dle ustanovení § 4 a § 10 zákona o rejstříku trestů, mimo EU dokládá žadatel sám, viz. výše). Za bezúhonného se pro účely zařazení do evidence žadatelů nepovažuje ten, kdo byl pravomocně odsouzen pro některý z trestných činů vyjmenovaných v § 23e odst. 1 ZSPOD (pouze nezahrazená odsouzení). Pokud KÚ zjistí, že žadatel či některá z uvedených osob nesplňuje podmínku bezúhonnosti, bez dalšího žádost zamítne (§ 23g odst. 3 písm. b) ZSPOD).

KÚ rovněž žádost zamítne, pokud zjistí, že žadatel není osobou oprávněnou podat žádost o zařazení do evidence žadatelů podle § 23a odst. 1 ZSPOD (pobyťová oprávnění) či pokud žadateli brání zdravotní stav z hlediska duševního, tělesného nebo smyslového dlouhodobé péči o dítě (lékařský posudek o zdravotní způsobilosti, § 23a odst. 3 ZSPOD, ev. další podklady) - § 23g odst. 3 písm. a), c) ZSPOD. V případech uvedených v § 23g odst. 3 ZSPOD KÚ neprovádí další dokazování a v souladu se zásadou hospodárnosti uvedené skutečnosti zjišťuje co nejdříve po obdržení spisové dokumentace žadatele, vždy před výzvou k absolvování přípravy k přijetí dítěte do rodiny a/či výzvou k doložení posudku o psychické způsobilosti (pokud je zjištěno, že žadatel např. nesplňuje podmínku bezúhonnosti, pak KÚ žádost rovnou zamítne a nevyzývá žadatele k absolvování přípravy k přijetí dítěte do rodiny).

KÚ dále posuzuje spolehlivost žadatele podle § 23e odst. 2 ZSPOD. Posouzení spolehlivosti žadatele spočívá v posouzení dalších osobnostních předpokladů žadatele pro péči o dítě; přitom se přihlíží též k odsouzením za trestné činy neuvedené v § 23e odst. 1 ZSPOD, k již zahlazeným odsouzením a k opisu z evidence přestupků¹.

V případě zahlazených trestných činů + jiné trestné činnosti, než vyjmenované jsou toto důvody k dalšímu šetření postoje žadatele k trestné činnosti a okolností jejího spáchání, popř. k psychologickému posouzení. Důsledkem zjištěné nespolehlivosti žadatele může být i zamítnutí žádosti.

V rámci správního řízení provede úředně oprávněná osoba tzv. **rozhovor**², a to **ideálně** v tandemu (nejlépe sociální pracovník a psycholog KÚ) zaměřený na posouzení žadatele. Lze při něm řešit již patrná rizika, doplnit informace k bezúhonnosti a další záležitosti podstatné pro rozhodnutí – motivace, podmínky, rodinný systém, vztahovou síť atd. Vyplývá z něj mj. možné stanovení odborné otázky pro psychologa (viz psychologické posouzení), pokud dojde k psychologickému posouzení. Úvodní rozhovor může být dále doplněn i dalšími dílčími rozhovory/jednáními, např. po absolvování přípravy či psychologického posouzení k doplnění informací, postojů apod. Je vhodné žadatele poučit o možnosti nahlížení do spisové dokumentace a navrhování důkazů.

V řízení o zařazení žadatele do evidence žadatelů se dále (kromě bezúhonnosti a spolehlivosti) zjišťuje (§ 23d odst. 4 ZSPOD):

- zda žadatel skýtá záruky řádné péče o dítě;
- zda zdravotní stav žadatele nebude ve značné míře omezovat péči o dítě;
- motivace žadatele, která ho vedla k žádosti o zařazení do evidence žadatelů;
- schopnost dětí žijících v domácnosti žadatele přijmout dítě do rodiny;
- stabilita manželského vztahu nebo jiného obdobného vztahu žadatele;
- sociální prostředí žadatele, zvláště bydlení a domácnost;
- případně další skutečnosti rozhodné pro osvojení dítěte nebo jeho svěření do pěstounské péče.

¹ Správcem je Ministerstvo vnitra. Přístup má i KÚ dle ustanovení § 23e odst. 3 ZSPOD, stejně jako u rejstříku trestů.

² Jde o nařízení ústního jednání, o kterém musí být žadatel vyrozuměn minimálně 5 dní předem. Nemá povinnost se dostavit. Povinnost se dostavit je v rámci předvolání dle § 59 SŘ.

Tyto oblasti KÚ zjišťuje zejména jednáním se žadatelem (případně s dalšími osobami), případně lze provádět jakékoli jiné dokazování v intencích SŘ (důkaz listinou, šetření v bydlíšti žadatele, znalecký posudek atd.). Podstatný pro správní úvahu KÚ bude rovněž doklad o absolvování přípravy k přijetí dítěte do rodiny a/nebo posudek o psychické způsobilosti žadatele (§ 23f, § 44, § 45 ZSPOD).

V rámci řízení je v případě vyhovění žádosti dle zákona povinná **příprava k přijetí dítěte do rodiny** v rozsahu 48 hodin, resp. 72 u PPPD. Krajský úřad vyzve žadatele a společně posuzovanou osobu k absolvování přípravy – náležitosti dle § 23f ZSPOD (příloha č. 6) a současně usnesením přeruší řízení (přitom platí, že usnesení a výzvu není možné spojovat v jeden dokument, ale je možné oba dokumenty doručit současně (v jedné obálce, při jednom jednání), a je-li to důvodné, lze vyzvat současně k přípravě i k psychologickému posouzení. Usnesení o přerušení řízení (příloha č. 6) staví lhůtu pro vydání rozhodnutí. Současně bude ze strany KÚ žadatel vyrozuměn o možnostech a způsobech provádění přípravy/psychologického posouzení pověřenými osobami na území kraje nebo o možnosti zúčastnit se přípravy k přijetí dítěte do rodiny/psychologického posouzení u pověřené osoby poskytující sociálně-právní ochranu v jiném kraji a o možnosti zprostředkování kontaktu s těmito pověřenými osobami (např. webové stránky www.budinpestoun.cz). Žadatel si vybere pověřenou osobu k přípravám/psychologickému posouzení, která mu nejlépe vyhovuje zvláště po stránce místní a časové. Po doložení dokladu z přípravy/posudku o psychické způsobilosti žadatelem (náležitosti dle vyhlášky) KÚ vydá rozhodnutí o nákladech řízení (dále jen „nákladové rozhodnutí“). Při nedoložení dokladu o přípravě ani na základě výzvy, ani na základě usnesení (přílohy č. 6), které je vydáváno až ve chvíli, kdy není dodáno dle výzvy, je řízení o žádosti zastaveno³.

Možností úředně oprávněné osoby v rámci správního řízení je také výzva žadateli k **doložení posudku o psychické způsobilosti podle § 45 ZSPOD**. Psychologické posouzení se provádí na výzvu KÚ (příloha č. 6), **není tedy nutné u všech žadatelů**, posudek by měl sloužit jako jeden z podkladů rozhodnutí tam, kde je třeba potvrdit či

³ Dle ustanovení 23 f odst. 6 ZSPOD

vyvrátit zjištěná rizika na straně žadatele; alternativou je i znalecký posudek v rámci správního řízení. Při výzvě k doložení posudku o psychické způsobilosti je vydáno usnesení o přerušení řízení. V rámci výzvy úředně oprávněná osoba KÚ může rovněž určit okruh skutečností, jež chce posoudit, tzv. odbornou otázku. Při nedoložení posudku o psychické způsobilosti ani na základě výzvy, ani na základě usnesení (příloha č. 6), které je vydáváno až ve chvíli, kdy není dodáno dle výzvy, je řízení zastaveno.

Řízení je dále možno doplnit o další podklady, které úředně oprávněná osoba potřebuje pro své rozhodnutí.

5. Přerušení řízení

Pro přerušení řízení je uplatňováno ustanovení § 64 SŘ. Řízení se přerušuje usnesením, kde musí být jasně vymezená doba přerušení. Ta je vždy nezbytně nutná k vyřešení situace, pro kterou se řízení přerušuje. V řízení se dá pokračovat i před uplynutím této doby, pokud odpadnou důvody pro přerušení. Např. je-li řízení přerušeno proto, aby žadatel dodal posudek o psychické způsobilosti na dobu ½ roku a žadatel tento posudek dodá za 3 měsíce, je možno už od té doby v řízení pokračovat (v usnesení o přerušení řízení lze užít formulaci např. že se řízení přerušuje do doby doložení posudku o psychické způsobilosti, nejdéle do ...); na žádost žadatele lze přerušení řízení prodloužit. Pokud o toto přerušení požádá sám žadatel, vždy se této žádosti vyhová (§ 64 odst. 2 SŘ).

V době přerušení řízení nelze činit žádné úkony, které by měly význam pro dokazování, lze ale činit např. „přípravné práce“ – koncepty rozhodnutí, samozřejmě lze přijímat podání od žadatele a reagovat na ně.

6. Rozhodnutí o nákladech řízení

Nákladové rozhodnutí vydává krajský úřad v rámci řízení o zařazení do evidence. Pokud ho vydává samostatně, doručuje jej pouze pověřené osobě, o jejímž nároku bylo rozhodováno (nedoručuje se žadateli). Jde o jedno z možných dílčích rozhodnutí

v řízení, které oproti ostatním dílčím rozhodnutím nemá formu usnesení. Nákladové rozhodnutí lze vydat i v přerušeném řízení.

Postup: Krajský úřad předá žadateli výzvu k absolvování přípravy a doložení dokladu o tom, popř. o doložení posudku o psychické způsobilosti, a přeruší řízení. Žadatel si vybere pověřenou osobu, u které přípravu nebo psychologické posouzení absolvuje. Žadatel uzavírá s pověřenou osobou smlouvu o poskytnutí SPOD, je vhodné, aby součástí smlouvy byla i ujednání ohledně porušení povinností ze smlouvy, např. bezdůvodného nedokončení přípravy nebo psychologického posuzování, včetně případné odpovědnosti za škodu. Byla-li podána zájemcem o osvojení nebo pěstounskou péči žádost o zařazení do evidence osob vhodných stát se osvojitelem nebo pěstouny, orgán sociálně-právní ochrany poskytne na žádost odborně způsobilé osoby (pověřeného psychologa) údaje o žadateli.

Pověřená osoba po vydání dokladu o přípravě nebo posudku o psychické způsobilosti musí do 8 dnů uplatnit u KÚ nárok na úhradu nákladů (§ 79 odst. 4 SŘ) - vyčíslení nákladů, výzva k úhradě nákladů, faktura apod.

V případě, že žadatel doloží doklad o absolvování přípravy, resp. posudek krajskému úřadu, ten může, uplatnila-li pověřená osoba nárok na náhradu nákladů, rozhodnout o těchto nákladech (nákladové rozhodnutí podle § 79 SŘ).

V případě, že nebude žadatelem doklad, resp. posudek, dodán, je třeba žadatele ze strany správního orgánu vyzvat (ve výzvě nesmí chybět zejména časové ohraničení pro splnění výzvy). Pokud žadatel nezareaguje ani na tuto výzvu správního orgánu, vydá správní orgán usnesení o doložení dokladu, resp. posudku (vzory v příloze č. 6).

Pokud ani přesto žadatel doklad/posudek nedodá, krajský úřad o něj požádá pověřenou osobu sám. Je-li příprava či posouzení dokončeno a doklad/posudek vyhotoven, pověřená osoba jej krajskému úřadu předá (KÚ o tom, že byl doklad o přípravě/posudek o psychické způsobilosti vydán ví, byla-li pověřenou osobou do 8 dnů od vydání uplatněna náhrada nákladů). Krajský úřad pak může vydat

nákladové rozhodnutí, ačkoliv žadatel nesplnil svou povinnost doklad/posudek předat krajskému úřadu. **KÚ hradí pouze jeden vyžádaný důkaz (jeden doklad o přípravě či jeden posudek o psychické způsobilosti). Pokud by si žadatel opatroval na základě výzvy např. další psychologický posudek, bude jej hradit sám.**

V případě nedokončení posuzování či přípravy nebo využití výzvy k duplicitnímu oslovení pověřeného subjektu k přípravě či posouzení (tedy, když krajský úřad obdrží druhou výzvu k úhradě od pověřeného subjektu vázanou k jedné žádosti) bude KÚ žádost o náhradu nákladů zamítat. Náklady řeší pověřený subjekt dle smlouvy o poskytování SPOD s žadatelem (náhrada nákladů).

7. Rozhodnutí

Před vydáním rozhodnutí o žádosti je nutno žadatele informovat o možnosti nahlížet do spisové dokumentace, pokud žádosti o zařazení žadatele do evidence pro zprostředkování NRP nebude vyhověno.

K rozhodnutí ve věci, pokud je žádosti vyhověno, je třeba vždy mít následující podklady: stejnopis spisové dokumentace o žadateli, doklad o přípravě k přijetí dítěte do rodiny, vyjádření dětí žadatele k přijetí dítěte do rodiny, opis z rejstříku trestů a opis z evidence přestupků žadatele a společně posuzovaných osob, posudek o psychické způsobilosti, byl-li žadatel vyzván k jeho doložení.

Žádosti se vyhová a žadatel se zařadí do příslušné evidence, pokud je prokázáno, že je způsobilý pečovat o dítě a splňuje podmínky pro zařazení. V případě zjištění rizik, která nejsou s touto péčí slučitelná, a to ani za předpokladu následné práce se žadatelem, se žádost zamítne (Příloha č. 7).

Odvolání proti zamítavému rozhodnutí je možné a podává se k MPSV prostřednictvím příslušného KÚ jako doposud.

Krajský úřad o svém rozhodnutí musí vyrozumět ve lhůtě 15 dnů od nabytí právní moci OÚ ORP dle trvalého pobytu a osobu, s níž má žadatel uzavřenu dohodu o výkonu pěstounské péče (pokud tato existuje).

Postup MSPV bude upraven samostatně – dle zákona rovněž budou platit pořádkové lhůty, tedy 30 + 30 dnů.

8. Řízení o vyřazení osoby v evidenci

Krajský úřad vyřadí žadatele z evidence na jeho žádost. Dále pak v případě, kdy uplyne 10 let od zařazení žadatele do evidence. V případě těchto dvou důvodů se nezahajuje správní řízení a nevychází se rozhodnutí o vyřazení z evidence.

O vyřazení žadatele z evidence **rozhoduje** krajský úřad v rámci správního řízení, pokud dojde na straně žadatele ke změně poměrů, které brání zprostředkování náhradní rodinné péče nebo nastanou jiné důvody, pro které není možné náhradní rodinnou péči zprostředkovat (jde především o změnu zdravotního stavu nebo ztrátu bezúhonnosti u žadatele nebo společně posuzované osoby). O vyřazení žadatele **rozhoduje** krajský úřad rovněž v případě, že žadatel nesplní povinnost, kterou mu zákon určuje v podobě povinnosti poskytnutí informací ohledně jeho zdravotního stavu, ohledně subjektů, které mu poskytují zdravotní služby nebo se odmítne podrobit zdravotnímu vyšetření.

Správní řízení o vyřazení se zahajuje z moci úřední (ustanovení § 46 SŘ), a to doručením oznámení o zahájení správního řízení. Oznámení musí obsahovat označení správního orgánu, předmět řízení, jméno, příjmení, funkci nebo služební číslo a podpis oprávněné úřední osoby. Teprve **následně správní orgán shromažďuje podklady pro rozhodnutí**. Proti rozhodnutí o vyřazení osoby z evidence je přípustné odvolání.

9. Přerušení výběru osvojitele nebo pěstouna dítěte (přerušení zprostředkování) - § 24a ZSPOD

Na žádost žadatele na dobu, kterou žadatel určí. Žadatel uvede v žádosti důvod přerušení zprostředkování. Přerušení zprostředkování je v takovém případě oznámeno ve lhůtě 15 dnů OÚ ORP a případně ÚMPOD. O takovém přerušení se učiní záznam do spisové dokumentace a založí se žádost žadatele.

K přerušení zprostředkování na straně dítěte i žadatele dochází tam, kde bylo vydáno sdělení o vhodnosti podle § 24 odst. 5 ZSPOD, a to až na 60 dnů, dále na základě rozhodnutí soudu, kterým bylo dítě předáno do péče budoucího osvojitele, svěřeno do péče před osvojením nebo do předpěstounské péče, a to po dobu trvání této péče. Do spisu je v takových případech zakládán rozhodný dokument.

Rozhodnutí o přerušení zprostředkování je vydáváno v případech, kdy krajský úřad iniciuje toto přerušení sám, a to v situacích, kdy to připouští zákon, zejména pak při trestním stíhání žadatele či osoby blízké, dále pokud je zahájeno řízení o vyřazení žadatele z evidence nebo krajský úřad zjistí, že se u žadatele vyskytly skutečnosti bránící přechodně ve zprostředkování (zdravotní komplikace, aktuální problematická situace v rodině). Rozhodnutí se vydá z moci úřední. Nejde o rozhodnutí procesní, ale rozhodnutí ve věci samé, proto jej není možné učinit usnesením, ale právě rozhodnutím, do kterého je přípustné odvolání.

Přílohy:

1. Schéma procesu posuzování
2. Tiskopis žádosti + příloha dotazník
3. Formulář lékařského posudku;
4. Zpráva OÚ ORP o žadateli o zprostředkování NRP a Průvodce pro obecní úřad obce s rozšířenou působností ke zpracování zprávy o žadateli/zájemci o zprostředkování náhradní rodinné péče;
5. Průvodce pro oprávněnou úřední osobu krajského úřadu strukturovaným rozhovorem se žadatelem/zájemce o zprostředkování náhradní rodinné péče;
6. Vzory rozhodnutí (rozhodnutí, usnesení) a výzev v rámci správního řízení;
7. Vzory výroků rozhodnutí ve věci (již dříve publikované);
8. Otázky a odpovědi z metodického setkání MPSV s KÚ.